

Kinder Torah

Mishpatim

בס"ד

Don't Believe It

"Mendy, don't ever sit next to Moishe during a test in class. He cheats by looking at other people's papers."
"Yitzy, I'm surprised at you! That's Loshon Hora!"
"But it's true."

"That's exactly what Loshon Hora is Yitzy. A true derogatory statement about someone. If it were false, it would be called *motzi shaim ra*. How do you know that it is true, anyway?"

"I saw Doni telling his friend that Moishe was a cheater. Moishe was standing right there and he did not say anything to defend himself. Therefore it must be true."

"Yitzy, I'm afraid that you have fallen into the trap of believing Loshon Hora. The Chofetz Chaim writes about this in chapter 7:b of his book, 'Chofetz Chaim.' He says that silence of the accused person is no proof for the truth of the statement. Perhaps he knew that he would not be believed if he spoke up. Or, perhaps he is a quiet person by nature that does not like to fight. Or he may choose to be quiet in order to receive the tremendous blessing reserved for those who are insulted and do not answer back."

"I see Mendy. What's wrong with believing Loshon Hora anyway?"

"The Chofetz Chaim writes about that also. The source of the prohibition against believing Loshon Hora is a verse in this week's parasha. 'Do not accept a false report (Shemos 23:1).' In chapter 6:a the Chofetz Chaim explains that the punishment for believing Loshon Hora is worse than that for speaking it. If there were no listener, there would be no speaker. It is as if the listener gives the speaker the 'stamp of approval' on his Loshon Hora."
"Honestly Mendy, how can you not believe these things? Does the Chofetz Chaim give any advice?"

"He sure does, Yitzy. In chapter 7:c, he writes that someone who has spoken Loshon Hora has violated a Torah prohibition. The Torah states, 'Do not be a talebearer' (Vayikra 19:16). If this person has sinned by speaking Loshon Hora, how can we trust him to tell the truth? We see that he is not careful about sinning by speaking Loshon Hora. Therefore we cannot assume that he is careful about the sin of not lying or exaggerating the truth."

"Wow, Mendy, you have sure opened my eyes. What should I do if someone begins speaking Loshon Hora to me?"

"The Chofetz Chaim answers that also in chapter 6:c, Yitzy. If someone begins to tell you something about someone and you see that he is about to speak Loshon Hora, ask him before he begins, 'Is this subject relevant to me? Is there something that I can do to help the situation?' If the answer is no, then what he is about to say is forbidden for you to hear."

"Thank you so much Mendy. You really know the laws of Loshon Hora very well."

"That is because I study them every day. They are complicated and need constant review."

"I will try to do the same thing and do my part to stamp out Loshon Hora."

Kinderlach . . .

Why don't we all learn the halachos of Loshon Hora every day as Mendy does? Rav Yehuda Zev Segel had made it very easy for us. He devised a calendar, which enables us to complete the sefer "Chofetz Chaim" in four months by learning two halachos each day. In addition, he notes that every family who has begun learning the laws according to his calendar has seen blessing come into their lives in some area. Hashem wants to shower you with blessings. Now is your chance to help Him help you.

Two for One

"It is freezing in here."

"What do you expect? It is the middle of the winter and there are no windows. When are they ever going to finish this Beit HaKineset?"

"They need money. Widows cost money."

Just then the Gabbai claps his hand on the bimah. Everyone focuses their attention on him.

"I know that everyone is very cold in here. I have a solution to the problem. I have spoken to a contractor who puts in windows. Normally he would charge \$10,000 to put all of the windows in this Beit HaKineset. However, if we deliver the money to him in cash by the end of the week, he is willing to do the job for \$5000. That means that every dollar that you give this week, is really like giving two dollars. It's two for one. Who wants to be the first one to grab this mitzvah?"

"I'll give \$100."

"Me too."

"I'm colder than you. I'll give \$200."

"I wish that I could afford \$100."

"Give what you can afford."

"Okay, I'll give \$50."

"Seventy two dollars!"

*And so it went. Little by little the money added up. By the end of the week the congregation had donated . . . \$5000. And the windows were installed the next week. Everyone could now relax and pray in comfort. One of the congregants approached the Gabbai to express his *hacoras hatov* (appreciation).*

"Where did you get the idea of two for one? It is absolutely brilliant! Now we can all pray in a nice warm Beit HaKineset. Thank you very, very much."

"You're welcome. Actually the idea came to me when I read a verse in this week's parasha."

"Please share it with me."

"The verse states, 'You shall be holy people to Me' (Shemos 22:30). The Rambam in his Sefer HaMitzvos (Shoresh 4) quotes the Mechilta who explains this verse as follows. Every mitzvah that Hashem gives to Klal Yisrael adds *kedusha* (holiness) to them. The Rambam elaborates that a mitzvah does not just stand by itself. Rather it carries along with it another mitzvah – to be holy. One who fulfills a mitzvah is called holy. Therefore, he also fulfills the mitzvah of 'You shall be holy' (Vayikra 19:2). There is no difference between commanding a Jew to be holy, or to do mitzvos. They are one and the same. Therefore, for every mitzvah that a person does, he fulfills two mitzvos. The mitzvah itself and the additional mitzvah of 'You shall be holy.'"

"That's two for one!"

"Exactly. That is where I got the idea from."

"When I gave a dollar, and got credit for giving two dollars, I also got the mitzvah of being holy because I performed the mitzvah of giving *tsedaka*. That's three for one!"

"Now you're really talking!"

Kinderlach . . .

*Everyone is looking for a good deal. The Torah gives us a great deal – two for one. We do one mitzvah and automatically get another one. What is that second mitzvah? Holiness. This idea is expressed many times in our prayers, "Make us holy with your mitzvos." The mitzvos have the power to make us holy. This is one of the greatest things that a person can accomplish. As the verse states, "You shall be holy, for I Hashem, your G-d am holy" (Vayikra 19:2). We can be like Hashem Himself. Grab the holiness *kinderlach*. Do mitzvos. You get a good deal. Two for one.*

והגדת לבנון

פרשת משפטים

שתיים תמורת אחת

"ממש קפוא פה."
 "ומה אתה חושב, שיהיה פה חם? הרי עכשיו אמצע החורף ואין בבניין הזה חלונות, רק פתחים עבורים. מתי הם יסיימו לבנות את בית הכנסת הזה?"
 "הם זקוקים לכסף. וחלונות עולים כסף."

בדיוק באותו רגע דופק הגבאי על הבימה. כולם מפנים אליו את תשומת הלב.

"אני יודע שלכולם מאוד קר פה. יש לי פתרון לבעיה. דיברתי עם קבלן להתקנת חלונות. בדרך כלל הוא דורש \$10,000 כדי להתקין חלונות בבית כנסת בגודל כזה. אך אם נביא לו את הכסף במוזמן תוך שבוע, הוא מוכן לעשות את העבודה תמורת \$5,000 בלבד. זאת אומרת, שכל דולר שתתרומו השבוע יהיה שווה בעצם שני דולרים שניים תמורת אחד. מי רוצה להיות הראשון שיחטוף מצווה זו?"
 "אני אתן \$100."
 "גם אני."

"לי יותר קר מלך. אני אתן \$200."

"הלואי ויכולתי לתת \$100."

"תן כמה שאתה יכול לתת."

"טוב, אתרום \$50."

"שבעים ושניים דולר!"

וכך מתקדם העניין. לאט לאט, נצבר סכום הכסף הדרוש. עד סוף השבוע תורמים המתפללים... \$5,000. וכחלוף שבוע נוסף, החלונות כבר מותקנים בבניין. כולם יכולים להתפלל בנחת בלי לרעוד מקור. אחד המתפללים ניגש לגבאי כדי להביע בפניו את הכרת הטוב שלו.

"איך הגעת לרעיון של שניים תמורת אחד? זה ממש גאוני! כעת אנחנו יכולים להתפלל בבית כנסת חם ונעים. תודה רבה רבה לך!"
 "על לא דבר. בעצם, הרעיון עלה בדעתי כשקראתי את הפסוק בפרשת השבוע הזה."
 "ומה הפסוק?"

"ואנשי קדוש תהיון לי (שמות כ"ב, ל'). הרמב"ם בספר המצוות (שורש רביעי) מצטט את המכילתא, הדורשת פסוק זה כדלהלן: 'כשהקב"ה מחדש מצווה לישראל הוא מוסיף להם קדושה'. ומוסיף הרמב"ם ואומר כי כל מצווה איננה רק מצווה אחת לעצמה, אלא קיומה נושא עמו מצווה אחרת - להיות קדושים, שכן מי שמקיים מצווה נקרא קדוש, ולפיכך הוא מקיים בו-זמנית את המצווה של 'קדושים תהיו' (ויקרא י"ט, ב'). אין הבל בין ציווי ליהודי להיות קדוש לבין ציווי לקיים מצוות - שניהם זהים. לכן, כל מצווה שאדם מקיים היא בעצם שתי מצוות - המצווה עצמה והמצווה המתלווה לה - 'קדושים תהיו'."

"שתיים תמורת אחת!"

"בדיוק, ומה קיבלתי את הרעיון."

"כאשר נתתי דולר אחד, והיה זה כאילו נתתי שני דולרים, זכיתי בנוסף לכך במצווה של 'קדושים תהיו', כי קיימתי מצווה של מתן צדקה. שלוש תמורת אחת!"
 "עכשיו הבנת את העניין!"

אל תאמינו

"מנדי, אל תשב אף פעם על יד מושי בזמן מבחן. הוא תמיד מרמה ומעתיק מאחרים."
 "יצי, אני מתפלא עליך! זה לשון הרע!"
 "אבל זה נכון."

"זה בדיוק לשון הרע, יצי. סיפור גנות אמיתית על אחרים, היא הנקראת לשון הרע. אם הדברים אינם נכונים, זה נקרא הוצאת שם רע. ובכלל, איך אתה יודע שזה נכון?"

"ראיתי שדני סיפר לחברים שלו שמוישי הוא רמאי. מושי עמד שם ולא אמר שום דבר כדי להגן על עצמו. משום כך, זו ודאי אמת."
 "יצי, אני חושש שנלכדת ברשת שטמן לך היצר הרע והאמנת ללשון הרע. החפץ חיים זצ"ל כתב על כך בפרק ז' סעיף ב' בספרו 'חפץ חיים'. הוא אומר ששתיקתו של הנאשם אינה מהווה הוכחה לאשמתו. אולי ידע שלא יאמינו לו אם יכחיש את הדברים. או אולי הוא אדם שקט מטיבו ואינו אוהב לריב. יתכן גם שבחר לקבל את הברכה הנפלאה השמורה לנעלבים ואינם עולבים."
 "אני מבין מנדי, אבל מה כל כך נורא אם מאמינים ללשון הרע?"

"החפץ חיים כתב גם על זה. המקור לאיסור להאמין ללשון הרע נמצא בפסוק בפרשת השבוע. 'לא תשא שמע שוא (שמות כ"ג, א)'. בפרק ו' סעיף א' מסביר החפץ חיים זצ"ל שהעונש על קבלת לשון הרע גרוע מן העונש על דיבור לשון הרע. אילולא היה שם השומע, לא יכול היה המדבר לספר את דבריו. זה כאילו שהשומע נותן הסכמה לדבור לשון הרע."

"באמת מנדי, איך אפשר שלא להאמין לדברים האלו? האם החפץ חיים נותן איזו עצה לכך?"

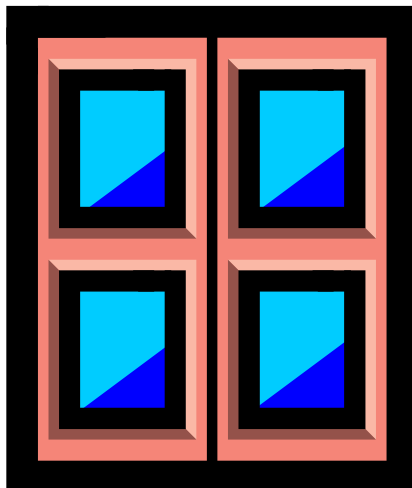
"ודאי, יצי. בפרק ז' סעיף ג' הוא כותב שמי שמדבר לשון הרע עבר על איסור מן התורה. התורה אומרת, 'לא תלך רכיל בעמך' (ויקרא י"ט, ט"ז). אם אדם זה חטא בסיפור לשון הרע, כיצד אפשר לבטוח בו שהוא דובר אמת? אנחנו רואים שהוא אינו מזהר מלחטוא בדיבור לשון הרע, ומשום כך איננו יכולים להניח שהוא מזהר מן החטא של לא לשקר או להגזים בספור הדברים."

"מנדי, ממש הארת את עיני. מה עלי לעשות אם משהו יתחיל לספר לי לשון הרע?"

"החפץ חיים עונה גם על כך בפרק ו' סעיף ג', יצי. אם משהו מתחיל לספר לך משהו על משהו ונראה לך שהוא עומד לספר לשון הרע, שאל אותו לפני שהוא מתחיל, 'האם נחוץ לי לדעת דברים אלו? האם יש משהו שאני יכול לעשות כדי לשפר את המצב? אם התשובה שלילית, אז מה שהוא עומד לספר, אסור לך לשמוע."

"תודה רבה לך מנדי. אתה באמת שולט מצוין בהלכות לשון הרע. זה משום שאני לומד אותן בכל יום. ישנם פרטים רבים וצריך לחזור עליהם כל הזמן."

"אני אנסה לעשות כמורך ואשתדל לתרום את חלקי להפסקת דבורי לשון הרע."

ילדים יקרים...

כולם מחפשים להרוויח. התורה נותנת לנו להרוויח הרבה - שתי מצוות תמורת אחת. מקיימים מצווה אחת ואוטומטית זוכים בשנייה. ומרי המצווה השנייה? קדושה. רעיון זה מופיע פעמים רבות בסידור התפילה: "קדשונו במצוותיך". למצוות יש הכוח לקדש אותנו, וההתקדשות היא אחד הדברים הנעלים ביותר שאדם יכול לעשות. "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם" (ויקרא י"ט, ב'). ביכולתנו להידמות לה'. חיטפו את הקדושה, ילדים יקרים. קיימו מצוות והרוויחו היטב: שתיים תמורת אחת!

ילדים יקרים...

למה שלא נלמד כולנו את הלכות לשון הרע בכל יום כמו מנדי? ר' יהודה זאב סגל זצ"ל הקל עלינו את המלאכה. הוא ערך לוח המאפשר לנו לסיים את ספר, חפץ חיים" בארבעה חודשים על ידי לימוד שתי הלכות בכל יום. בנוסף לכך ציין, שכל משפחה שהחלה ללמוד את ההלכות לפי הלוח שלו, ראתה ברכה באיזה ענין מעניניהם. ה' רוצה להמטיר עליך שפע ברכות. זו ההזדמנות שלך לעזור לו לעזור לך.